

2003. június - **Zene, Jakab Ildikó fotói alá**

Engedelmet kérek az olvasótól, de mi, Prága és én, tegeződünk. Majd negyven éve. Először 1965 augusztusában szálltam ki a vonatból, vadonatúj Werramatic fényképezőgéppemmel fölfegyverkezve, hogy dokumentáljam az akkori Csehszlovákia fővárosát.

Ez a megejtően szép település azonnal magába szippantja a nyitott szívvel érkező érdeklődőt. Máris ott találsz magad az Óvárosi téren, és igazi dilemma elé kerülsz: a sört vagy látványt kóstold előbb. Az Orloj óráját sörrel a kézben is bámulhatod, de Husz János szobrához illetlenség ily módon odaállni. Ott ugyanis nem hátra, hanem előre kell hajtani a fejet.

Nagy szerencsénk van a cseh régészeknek: a római hódítók nem jutottak el odáig. Túlságosan jól érezték magukat Pannóniában. Így tehát, nem kell minduntalan római kori építészeti emlékekbe botolva az ásatásokat mélyíteni. Elegendő a román stílusjegyeket hordozó IX-X. századi épületekkel, a Szent György-bazilikával meg a Hradzsín alapjaival bajmólnodniuk. E téren még álljuk a versenyt, nekünk is van jáki és sopronhórpácsi templomunk, Zsámbékunk, de a gótika terén Prága verhetetlen. IV. Károly adott magára, német és francia építészekkel tervezette meg, többek között a Szent Vitus-templomot. Ekkor épült a Károly híd - minő véletlen -, továbbá sok más, egyházi és világi épület. Az 1400-as években nyerte el végső pompáját a Týn templom, amelyet kifejezetten a fotósok bosszantására építettek egy szűk udvarba. Ez idő tájt fejezték be az Óvárosházát és a Lőportornyot is.

A reneszánsz korban jobbak voltunk, hála Mátyásnak, a királynak. De a barokkal egyenlítene Cech ősatya utódai, megépítik a Szent Miklós-templomot és számos fényűző palotát. Bohémia fővárosa kitett magáért. Sokan Európa legszebb barokk városaként emlegetik. Sárgulunk is az irigységtől. Meg együtt érzünk. Prágát is nemegyszer kifosztották az osztrákok, a szászok, a svédek. A török nekünk jutott.

Első látogatásomkor, a hatvanas években Prága, hozzánk képest, nyugati fejlettséget sugárzott. A WC-k tiszták voltak, az épületgépészeti berendezések jól működtek, és mintha Prágát nem is bombázták volna. (Pedig itt is hullott az amerikai meg a német „égi áldásból”.) Sehol egy foghíjtelek, nem omladozott a vakolat, minden a helyén volt. Húsz évvel később fordult a kocka. Az akkori NDK felől érkezve feltűnő volt a házak lepusztultsága, a felállványozott műemlékek renoválása pedig észrevehetően évek óta állt. Az állványokon korhadoztak a fatrepnik.

Igen ám, mert közbejött '68, a prágai tavasz. Meg augusztus, a baráti csapatok bevonulásával. Ismét szerencsénk volt a prágaiaknak, mert csak az utcakövek koptak a lánctalpaktól, de a házak nem omlottak össze.

Épen maradt az U Fleku is.

Az Óvárosi tér

Szép gótikus, reneszánsz és barokk épületek alkotnak gyönyörű keretet ennek a varázslatos együttesnek. A csehek Aradja ez a tér: itt végezték ki 1621-ben a nemzeti felkelés 27 irányítóját. Itt fosztották meg életétől Husz János prédikátortársát, Jan Zelivskyt is. Szobrot, érthetően, a vezér-prédikátor, a konstanzi zsinat által máglyahalálra ítélt Husz kapott. A tér másik nevezetessége a tanácsháza, amelynek óráját, az Or-lojt 1410-ben alkották. A kedves bábuk évszázadok óta fáradhatatlan, óránkénti „menetelését” csodálók tömege várja nap mint nap türelmetlenül. A tér keleti oldalán szemérmes takarásban ál a háromhajós, gótikus Týn templom. Nem messze ettől található a legnagyobb belvárosi építmény, a Szent Jakab

templom. A Lőportorony közelében állt az egykori királyi palota, amely ma már szecessziós épület, és a XX. század elején épült.

A Szent Vitus dóm

A névadó tiszteletére 930-ban már keresztény körtemplom épült e helyen. Ezekre a román kori alapokra rakták a későbbi századok folyamán a mai katedrális csodálatos építményét. Eme emblemikus épület csak a párizsi Notre-Dame-hoz vagy kölni dómhoz fogható. Ezerszer megtört síkjai, fölfutó oszloptartói még magasabbnak láttatják ezt az egyébként is az égbe törő, közel száz méter magas alkotást. Ahogy tekintetünk fölfelé halad, megfigyelhetjük, hogy nem lankadt a tervező Parler fiúk alkotókedve, és egyre gazdagabb a díszítés, egyre bonyolultabbak a kőfaragványok. Aki veszi a fáradságot és fölmászik a toronyba, csodálatos látványban részesülhet. A külső csín mellett nem marad alul a belső pompa sem: csodálatosak a gazdagon díszített mozaikablakok, amelyek varázslatos hangulatot kölcsönöznek a templomnak. Ezt megérezte Liszt Ferenc is, amikor 1856-ban itt vezényelte Esztergomi miséjét. Van még egy magyar vonatkozása a helynek: a dóm bejáratától jobbra látható a Kolozsvári testvérek gyönyörű Szent György-szobra.

A folyó és a híd

A Moldva, akárcsak a Duna, kettészeli a várost. Ez a kanyargós folyócska meghatározó Prága városképében, hangulatában. A számos híd közül a leghíresebb a Károly híd, amelyet 1357-ben kezdtek építeni. A mester az a Parler, aki a Szent Vitus-dómet is felel. A híd amolyan ujjgyakorlat, pihentető hobbi a ráérő idejében. De telitalálat. Ezt meg is hálálta a prágai népség, azonnal birtokba vette, belakta a hidat, nemcsak járt-kelt rajta, hanem üzleti negyedde varázsolta, sőt még a bírák is itt hirdettek ítéletet. Bár a híd a gótika korában épült, díszítése évszázadokig tartott. Napjainkban barokkos hatást kelt, sőt a legutolsó szobrot a XX. században helyezték el. A központi dombormű Nepomuki Szent János mártírhálálának állít emléket, aki később a hidak és az utak védőszentje lett. A kisoldali kettős toronynak stratégiai szerepe volt, de mint a történelem bizonyítja, a túlerőnek az erőd sem tudott ellenállni: a svédek 1648-ban a hídon át jutottak fel a várba és foglalták el Prága szívét. **Zétényi Zoltán**

Jakab Ildikó

36 éves fényképész, aki nemcsak a munkahelyén fényképez, hanem hobbija is a munkája. Európa számos országában járt. 2002 tavaszán Prágát is volt szerencséje saját objektívjén át megcsodálni. Több int 500 felvétel közül választottuk ki ezt a néhányat.

Internetes honlapján – http://tar.hu/jakab_ildiko – bővebb ízelítő is található képeiből. Prágai képei februárban négy hétig voltak láthatóak Pécsen.

Örömmel töltötte el a bemutató sikere. Képeivel az átlagembereknek kíván érthető látnivalót átnyújtani. Nem feltétlenül Prága nevezetességeit fotózta, hanem olyan egyéni megközelítéssel fordult a város felé, mely a rejtett részletek esztétikáját is kitárja.

Képei május 31. és június 22. között a VIII. kerület Baross utca 8. szám alatt, a Prága teázóban-kávézóban lesznek megtekinthetők. A jövő év elején a Cseh Centrumban lesz egy nagyobb kiállítása.